

Nurmijärven kunnan lausunto Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman päivittämisestä

Kunnanhallitus 05.05.2025 § 84
568/00.04.01/2025

Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen aluehallitus on 22.4.2025 hyväksynyt hyvinvointialueen tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman päivittämisen. Hyvinvointialueen aluevaltuusto tekee palvelujen verkostoa koskevat päätökset erikseen kokouksessaan 22.5.2025, jolloin aluevaltuusto käsittelee myös taloussuunnitelman ja alijäämän kattamisen vuoden 2028 loppuun.

Palvelujen verkoston osalta tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmaan sisältyy merkittäviä palveluita heikentäviä ratkaisuja Nurmijärven kunnan alueella ja kunnan on perusteltua antaa esitettyihin muutoksiin oma kannanottonsa.

Aluehallituksen päätös ja materiaalit löytyvät [linkistä](#).

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Esitys

Kunnanhallitus päättää, että Nurmijärven kunta esittää lausuntonaan seuraavaa huomioitavaksi päätöksenteossa:

1. Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelma rikkoo luottamuksensuojaperiaatetta

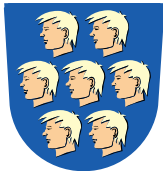
Keski-Uudenmaan aluevaltuusto on vuonna 2024 hyväksynyt Palvelujen verkostosuunnitelman 2024–2030, jonka mukaan ”Laajojen palvelujen toimintayksiköitä on Järvenpäässä, Hyrylässä, Klaukkalassa, Nurmijärven Kirkonkylässä ja Mäntsälässä”.

Aluevaltuuston päätöksen perusteella Nurmijärven kunta on selvittänyt Klaukkalan terveyskeskuksen laajentamista, jotta aluevaltuuston hyväksymää suunnitelmaa voidaan toteuttaa. Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmassa mukainen suunnan muutos rikkoo luottamuksensuojaperiaatetta vastaan. Julkisen toimijan päätöksenteko ei voi olla epäjohtonmukaista ja poukkoilevaa.

2. Keusoten tulee huomioida ratkaisuihissaan Nurmijärven taajama- ja väestörakenne

Nurmijärven kunta on pinta-alaltaan toiseksi suurin, 367,3 km². Nurmijärven päätaajamia ovat Klaukkala, Nurmijärvi ja Rajamäki. Etäisyydet taajamien välillä ovat huomattavan pitkät: Klaukkalan ja Rajamäen etäisyys on 22 km, Nurmijärven ja Klaukkalan 14 km ja Rajamäen ja Nurmijärven 8 km.

Nurmijärvi on 45 000 asukkaan kasvava kunta. Väestön kasvu on viime vuosina keskittynyt erityisesti suurimpaan taajamaamme Klaukkalaan, jossa asuu tällä hetkellä yli 20 000 asukasta ja

kasvua on vuosittain noin 350 henkilöä. Nurmijärven kunta on sitoutunut huolehtimaan osaltaan pääkaupunkiseudun kasvusta kaavoittamalla lisää asuntotontteja ja huolehtimalla palveluista sekä alueen houkuttelevuudesta. Toimivat terveyspalvelut ovat keskeinen vetovoimatekijä, joiden tasosta tai saatavuudesta ei tule tinkiä.

Nurmijärven kunta on Keski-Uusimaan lapsivaltaisin kunta, jossa on alueen suurin syntyvyys. Lapsia syntyy Nurmijärvellä vuosittain yli 400. Lapsen saaminen ja pikkulapsivaihe ovat ajankohtia, jolloin perheet käyttävät paljon erilaisia terveyspalveluita.

Toinen merkittävä terveyspalveluiden käyttäjäryhmä Nurmijärvellä ovat ikäihmiset. Ikääntyneiden osuus väestöstä kasvaa lähivuosina kymmenen kertaa nopeammin, kun alle 50-vuotiaiden määrä. Ikääntyneiden määrän kasvu on huomattavaa kaikissa taajamissa.

Keusotella on lakisääteinen velvoite turvata järjestämisvastuullaan olevien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen saavutettavuus.

3. Asukkaita tulee kuulla ja informoida alueen palveluita koskevissa päätöksissä

Hyvinvointialuelain mukaan hyvinvointialueiden tulee ottaa huomioon asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet. Keusoten strategiassa todetaan: ”Pyydämme palautetta ja kannustamme osallistumaan. Aktiivinen vuorovaikutus ja erilaisten, monimuotoisten sidosryhmien osallisuus ovat meille ensiarvoisen tärkeitä. Niiden avulla parannamme palveluitamme ja tuotamme uusia innovaatioita.”

Nurmijärven kunta huomauttaa, että asian valmistelussa ja päätöksenteossa ei ole kuultu eikä edes informoitu alueen asukkaita, joita päätöksenteko olennaisesti koskee. Nurmijärven kunta edellyttää, että alueen asukkaita tulee kuulla merkittävässä palveluverkkoa koskevissa muutoksissa ja asukkaille tulee järjestää kuulemistilaisuus tai muu mahdollisuus tulla kuulluksi palveluverkkoa koskevien asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa.

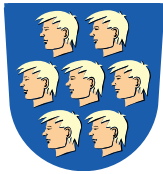
4. Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman ratkaisuihin liittyy huomattavia riskejä

Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmassa todetaan, että siihen sisältyy riski lakisääteisten palvelujen riittämättömyydestä. Ohjelmassa todetaan myös, että tasapainottavat toimenpiteet lisäävät asukkaiden palveluvelkaa, supistavat palvelujen verkostoa ja vaikeuttavat hoidon saatavuutta sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä.

Nurmijärven kunta pitää erittäin kyseenalaisena, että kasvukunnan asukkaiden palveluita heikennetään tiedostetuista riskeistä huolimatta.

5. Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman perusteet ja arvioinnit ovat puutteellisia

Päätösasiakirjoista ei käy selvästi ilmi, mitä ohjelmassa esitetyt toimenpiteet pitävät sisällään tai mitä vaikutuksia niillä on Nurmijärvellä asuvien palveluihin. Vaikutusten ennakkoarviointi on ylimalkainen ja ristiriitainen. Sen perusteella ei käy selville yksittäisten toimenpiteiden vaikutuksia. Ohjelman perusteella jää epäselväksi, miten asiaa on valmisteltu, mitä arviointeja on tehty ja keitä asian valmistelussa on kuultu.

Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman perusteissa tulee olla nähtävissä myös arvioinnissa käytetyt laskelmat ja vaihtoehtoiset vertailut. Epäselväksi jää, onko ratkaisuisissa huomioitu esimerkiksi tilojen ja laitteiden muutoksista aiheutuvat kustannukset ja tilojen muutosten vaikutus vuokratukustannuksiin pitkällä aikavälillä.

Valmistelija

kunnanjohtaja Outi Mäkelä, outi.makela(at)nurmijarvi.fi

Käsittely

Puheenjohtaja Virpi Rätty ilmoitti esteellisyydestä (yhteisöjäävi, aluehallituksen jäsenyys; hallintolaki 28.1 § 5) osallistua asian käsittelyyn ja päätöksentekoon ja poistui kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Leni Niinimäki ilmoitti esteellisyydestä (yhteisöjäävi, aluehallituksen jäsenyys; hallintolaki 28.1 § 5) osallistua asian käsittelyyn ja päätöksentekoon ja poistui kokouksesta ennen asian käsittelyn alkua.

Kalle Mustonen esitti Otto Suhosen ja Jouni Maijalan kannattamana että 2. kohdan toiseen kappaleeseen tehdään seuraava lisäys: "Lisäksi väkirikas Klaukkala on Keusoten alueen lounaisimmassa osassa, jonka alueen palvelut tulee turvata."

Puheenjohtajan tiedustellessa, voiko kunnanhallitus olla yksimielinen Mustosen esityksestä, kukaan ei vastustanut esitystä. Näin ollen kunnanhallitus hyväksyi Mustosen esityksen yksimielisesti.

Jouni Maijala esitti Otto Suhosen ja Harri Lepolahden kannattamana, että kohdan 1 otsikko korjataan kuulumaan "Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelma rikkoo luottamuksensuojaperiaatetta ja on vastoin hyvää hallintotapaa." ja 1. kohdan toiseksi viimeisen kappaleen toiseksi viimeiseen virkkeeseen lisätään "ja on vastoin hyvää hallintotapaa".

Puheenjohtajan tiedustellessa, voiko kunnanhallitus olla yksimielinen Maijalan esityksestä, kukaan ei vastustanut esitystä. Näin ollen kunnanhallitus hyväksyi Maijalan esityksen yksimielisesti.

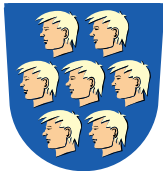
Päätös

Kunnanhallitus päätti, että Nurmijärven kunta esittää lausuntonaan seuraavaa huomioitavaksi päätöksenteossa:

1. Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelma rikkoo luottamuksensuojaperiaatetta ja on vastoin hyvää hallintotapaa

Keski-Uudenmaan aluevaltuusto on vuonna 2024 hyväksynyt Palvelujen verkostosuunnitelman 2024–2030, jonka mukaan "Laajojen palvelujen toimintayksiköitä on Järvenpäässä, Hyrylässä, Klaukkalassa, Nurmijärven Kirkonkylässä ja Mäntsälässä".

Aluevaltuuston päätöksen perusteella Nurmijärven kunta on selvittänyt Klaukkalan terveyskeskuksen laajentamista, jotta aluevaltuuston hyväksymää suunnitelmaa voidaan toteuttaa. Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman mukainen suunnan muutos rikkoo luottamuksensuojaperiaatetta ja on vastoin hyvää hallintotapaa. Julkisen toimijan päätöksenteko ei voi olla epäjohtomukaista ja poukkoilevaa.

2. Keusoten tulee huomioida ratkaisuisaan Nurmijärven taajama- ja väestörakenne

Nurmijärven kunta on pinta-alaltaan toiseksi suurin, 367,3 km². Nurmijärven päätaajamia ovat Klaukkala, Nurmijärvi ja Rajamäki. Etäisyydet taajamien välillä ovat huomattavan pitkät: Klaukkalan ja Rajamäen etäisyys on 22 km, Nurmijärven ja Klaukkalan 14 km ja Rajamäen ja Nurmijärven 8 km.

Nurmijärvi on 45 000 asukkaan kasvava kunta. Väestön kasvu on viime vuosina keskittynyt erityisesti suurimpaan taajamaamme Klaukkalaan, jossa asuu tällä hetkellä yli 20 000 asukasta ja kasvua on vuosittain noin 350 henkilöä. Lisäksi väkirikas Klaukkala on Keusoten alueen lounaisimmassa osassa, jonka alueen palvelut tulee turvata. Nurmijärven kunta on sitoutunut huolehtimaan osaltaan pääkaupunkiseudun kasvusta kaavoittamalla lisää asuntotontteja ja huolehtimalla palveluista sekä alueen houkuttelevuudesta. Toimivat terveyspalvelut ovat keskeinen vetovoimatekijä, joiden tasosta tai saatavuudesta ei tule tinkiä.

Nurmijärven kunta on Keski-Uusimaan lapsivaltaisin kunta, jossa on alueen suurin syntyvyys. Lapsia syntyy Nurmijärvellä vuosittain yli 400. Lapsen saaminen ja pikkulapsivaihe ovat ajankohtia, jolloin perheet käyttävät paljon erilaisia terveyspalveluita.

Toinen merkittävä terveyspalveluiden käyttäjäryhmä Nurmijärvellä ovat ikäihmiset. Ikääntyneiden osuus väestöstä kasvaa lähivuosina kymmenen kertaa nopeammin kuin alle 50-vuotiaiden määrä. Ikääntyneiden määrän kasvu on huomattavaa kaikissa taajamissa.

Keusotella on lakisääteinen velvoite turvata järjestämisvastuullaan olevien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen saavutettavuus.

3. Asukkaita tulee kuulla ja informoida alueen palveluita koskevissa päätöksissä

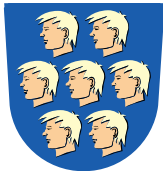
Hyvinvointialuelain mukaan hyvinvointialueiden tulee ottaa huomioon asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet. Keusoten strategiassa todetaan: ”Pyydämme palautetta ja kannustamme osallistumaan. Aktiivinen vuorovaikutus ja erilaisten, monimuotoisten sidosryhmien osallisuus ovat meille ensiarvoisen tärkeitä. Niiden avulla parannamme palveluitamme ja tuotamme uusia innovaatioita.”

Nurmijärven kunta huomauttaa, että asian valmistelussa ja päätöksenteossa ei ole kuultu eikä edes informoitu alueen asukkaita, joita päätöksenteko olennaisesti koskee. Nurmijärven kunta edellyttää, että alueen asukkaita tulee kuulla merkittävässä palveluverkkoa koskevissa muutoksissa ja asukkaille tulee järjestää kuulemistilaisuus tai muu mahdollisuus tulla kuulluksi palveluverkkoa koskevien asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa.

4. Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman ratkaisuihin liittyy huomattavia riskejä

Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmassa todetaan, että siihen sisältyy riski lakisääteisten palvelujen riittämättömyydestä. Ohjelmassa todetaan myös, että tasapainottavat toimenpiteet lisäävät asukkaiden palveluvelkaa, supistavat palvelujen verkostoa ja vaikeuttavat hoidon saatavuutta sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä.

Nurmijärven kunta pitää erittäin kyseenalaisena, että kasvukunnan asukkaiden palveluita

heikennetään tiedostetuista riskeistä huolimatta.

5. Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman perusteet ja arvioinnit ovat puutteellisia

Päätösasiakirjoista ei käy selvästi ilmi, mitä ohjelmassa esitetyt toimenpiteet pitävät sisällään tai mitä vaikutuksia niillä on Nurmijärvellä asuvien palveluihin. Vaikutusten ennakoarviointi on ylimalkainen ja ristiriitainen. Sen perusteella ei käy selville yksittäisten toimenpiteiden vaikutuksia. Ohjelman perusteella jää epäselväksi, miten asiaa on valmisteltu, mitä arviointeja on tehty ja keitä asian valmistelussa on kuultu.

Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman perusteissa tulee olla nähtävissä myös arvioinnissa käytetyt laskelmat ja vaihtoehtoiset vertailut. Epäselväksi jää, onko ratkaisuissa huomioitu esimerkiksi tilojen ja laitteiden muutoksista aiheutuvat kustannukset ja tilojen muutosten vaikutus vuokrakustannuksiin pitkällä aikavälillä.

Puheenjohtaja Virpi Rätty poistui kokouksesta esteellisenä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Puheenjohtajana toimi Riikka Raekannas asian käsittelyn ajan.

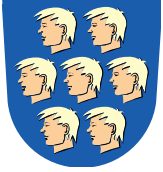
Leni Niinimäki poistui kokouksesta esteellisenä ennen asian käsittelyn alkua.

Pöytäkirja hyväksyttiin ja tarkastettiin tämän asian osalta heti kokouksessa.

Otteen oikeaksi todistaa

Nurmijärvellä 07.05.2025

Outi Kylväjä
hallintopäällikkö

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 84

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa (Kuntal 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVHl 50 § 2 mom.)
- etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)
- vaaliviranomaisen tekemää päätöstä (VaaliL 45, 66 ja 83 §).